

Ütemesen halad a vidékfejlesztési támogatások felhasználása

A Vidékfejlesztési Program pályázatainak döntő hányada lezárult, de néhány kiírás még nyitva áll a gazdálkodók előtt. A pályázói érdeklődés és a támogatói kötelezettségvállalás alapján a rendelkezésre álló támogatási forrás teljes összege felhasználásra kerülhet az előttünk álló években. A beruházási pályázati projektek döntő hányada 2019-ben és 2020-ban valósul meg, így a támogatások kifizetése is felgyorsul. Az elnyert támogatás mellett alapvető a kiszámítható hitelezési, finanszírozási háttér megléte is. A beruházó gazdálkodók és a pénzügyi szervezetek gördülékeny együttműködését a rugalmas szabályozási környezet is hatékonyan tudja segíteni. Erről beszélgettünk Kis Miklóssal, az Agrárminisztérium vidékfejlesztésért felelős államtitkárával.

Hol tart a Vidékfejlesztési Program megvalósítása?

A Vidékfejlesztési Program (VP) keretében összesen 74 pályázati felhívást hirdettünk meg, melyből 62 már le is zárult. Jelenleg 12 pályázati felhívásra nyújthatják még be kérelmeiket a gazdálkodók. Jelentős eredmény, hogy a 2018. év végére a rendelkezésre álló támogatási keret teljes egészére kötelezettséget vállaltunk, ami meghaladja az 1300 milliárd forintot. Ez közel 187 ezer kérelem támogatását jelenti a VP 2015 nyarán történt elfogadása óta. Fontos hangsúlyozni, hogy a beérkezett kérelmek elbírálása folyamatosan zajlik, így a nyertes gazdálkodók száma, illetve a megítélt támogatás összege is tovább emelkedik majd. Az utóbbi annak köszönhetően lehetséges, hogy minden uniós program esetében – így a VP-nél is – prioritásonként 13 százalékkal túl lehet lépni a rendelkezésre álló keretet. Szeretném kiemelni, hogy ezzel a lehetőséggel nem program, hanem prioritás szinten élhetünk. A kormány megadta az irányító hatóságok számára

a mozgásteret, és biztosította őket arról is, hogy – a nemzetgazdaság jó teljesítménye alapján – akár nemzeti költségvetésből is kiegészíthetjük a túlvállalást. A végső célunk, hogy legkésőbb 2023-ra a rendelkezésre álló támogatási források száz százalékaival el tudjunk számolni.

Hogyan halad a támogatások kifizetése?

A jelenlegi állapot szerint az 1300 milliárd forintból mintegy 450 milliárd forintot fizettünk ki, ami a keretösszeg egyharmada. A kifizetések a pályázatok megvalósítási fázisaihoz igazodnak. A pályázatok között meg kell különböztetni a beruházási jellegű és a nem beruházási jellegű, azaz terület- és/ vagy állatlétszám alapján megítélt támogatásokat. Ez utóbbiak általában 3-5 éves programok, különböző vállalásokkal, évente történő kifizetésekkel. Ilyenek például az agrár-környezetgazdálkodási vagy az ökológiai támogatások. Ezek esetében nem lehet előre kifizetni a többéves támogatást, hanem minden évben igényelni kell az adott évre vonatkozó összeget, így évente történik a kifizetés. A beruházási támogatások kifizetése eleinte nem a várakozások szerint alakult. Ennek oka az előleg-

„a középpontban a kis- és közép vállalkozások fejlesztése, az agrárium versenyképességének növelése áll”

Kis Miklós

2

fizetések szigorú európai uniós feltételrendszerében keresendő. Az uniós bürokratikus szabályozás miatt a nyerteseknek ugyanis - más uniós programoktól eltérően - bankgaranciát, vagy azzal egyenértékű biztosítékot kell felmutatniuk az előlegek igényléséhez a VP pályázataiban. Emiatt eddig sajnos jelentős mértékben elmaradtak az előleg-kifizetési igények az előzetesen várttól. Az úgynevezett számlalapú elszámolási kifizetések a projektek megvalósításához illeszkednek. Tekintettel arra, hogy a beruházások zöme az idei évben valósul meg, 2019-ben és a jövő évben várható nagyobb kifizetési hullám. A mi munkánk többnyire addig tart, amíg a pályázat megvalósítása meg nem kezdődik. A megvalósítás ellenőrzését, a támogatások kifizetését a Magyar Államkincstár és a nevében megbízott megyei kormányhivatalok végzik.

Mi várható még? Sor kerülhet akár újabb pályázati kiírásokra vagy pályázatok újbóli megnyitására?

Ahogy említettem jelenleg 12 pályázati felhívásra nyújthatják be kérelmeiket a gazdálkodók. Többek között mintegy 50 milliárd forint áll rendelkezésre öntözésfejlesztésre. A támogatás célja az öntözött területek növelése, a víztakarékosság, az energiahatékonyság, valamint a talajjavítás és a vízvisszatartás hatékonyságának növelése. Mivel a beérkezett kérelmek elbírálása értékelési szakaszonként történik, ezért elmondható, hogy az Irányító Hatóság ez idáig több mint 250 öntözésfejlesztési projekt megvalósításának támogatásáról döntött, 9,8 milliárd forint összegben. A jogosultsági ellenőrzések, valamint a támogatási döntések pedig folyamatosan zajlanak.

Tovább élnek az erdészeti jellegű pályázati lehetőségek, itt is jelentős összeg áll még rendelkezésre például az erdősítés megvalósítására. Meghirdítettük a bor-szőlőtelepítési támogatást, ami szintén nyitott még, a tanyavillamosítási pályázatunkat pedig egy évvel meghosszabbítottuk, így 2020. április 3-ig lehet támogatási kérelmeket benyújtani. Elérhető továbbá a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért meghirdetett forrás is.

A gyakorlat szerint, a VP keretében legnépszerűbb pályázatok esetében az Irányító Hatóság eleve túlkötelezettséget vállal, számolva természetesen azal is, hogy nem mindenki valósítja meg a fejlesztését. Az esetlegesen felszabaduló forrásokat pedig a már benyújtott, elsősorban agrár-beruházási kérelmek támogatására kívánjuk fordítani. A tárca ennek megfelelően új pályázati felhívást a VP keretére, a közeljövőben nem tervez megjelentetni.

A gazdálkodók mekkora érdeklődést mutattak a Vidékfejlesztési Program pályázataira?

A pályázatok szinte minden esetben nagy népszerűségnek örvendtek. A legtöbb felhívás esetében két, három, olykor négyszeres túligénylés is jellemző volt. Ebben nagy szerepet játszott, hogy a felhívások megjelenése előtt rendszeres egyeztetést folytattunk az illetékes szakmai szervezetekkel, illetve az

úgynevezett társadalmi egyeztetés keretében bárki véleményezhette a felhívástervezeteket. A program készítésekor azt a célt fogalmaztuk meg, hogy a közép-pontban a kis- és középvállalkozások fejlesztése, az agrárium versenyképességének növelése álljon, a foglalkoztatottak létszámának növelése mellett. Éppen ezért a munkaerő-igényes ágazatokra, mint a kertészet, az állattenyésztés, illetve az élelmiszeripar beruházásaira különösen nagy figyelmet fordítottunk. Többnyire ezek voltak a legnépszerűbb kiírások. Emellett jelentős forrás jutott még a vidéki térségek, települések felzárkóztatására, a terület-alapú támogatások keretében pedig az agrár-környezetgazdálkodásra, vagy az ökológiai gazdálkodással foglalkozó termelők megerősítésére is.

Milyen megoldásokkal próbálták könnyíteni a pályázók adminisztrációs terheit?

A kormány 2010 óta folyamatosan dolgozik azon, hogy csökkentse a pályázók adminisztrációs terheit, segítse a rendelkezésre álló források elnyerését és azok hatékony felhasználását. A versenyképesség erősítése és a fenntartható gazdálkodás érdekében ugyanis elengedhetetlen, hogy a kormány együttműködjön a termelőkkel, a gazdálkodókkal, és segítse a munkájukat.

Az utóbbi időszakban hozott bürokráciacsökkentő intézkedések közül például jelentős könnyebbséget jelent a pályázati nyerteseknek a közbeszerzési törvény módosítása, melynek köszönhetően többen mentesülhetnek a közbeszerzési kötelezettség alól. Az építési beruházásoknál ugyanis az értékhatár 40 millió forintról 300 millió forintra emelkedett, így a kisebb beruházások már nem közbeszerzés-kötelesek. Ezzel pedig jelentős terhet vettünk le a gazdálkodók válláról, hiszen gyorsabban és eredményesebben tudják projektjeiket kivitelezni.

A megvalósítási szakaszba lépett pályázatoknál pedig, a piaci körülmények megváltozására reagálva a kormány a változás-bejelentések tekintetében nyújt segítséget. Ez azt jelenti, hogy lehetőséget adtunk a VP keretében arra, hogy a pályázók az áremelkedési hatásokat és a költségeiket úgy kezelhessék, optimalizálhassák, hogy az eredeti fejlesztési célok ne módosuljanak.

Hogyan jellemezhető a pályázatot nyert vállalkozások finanszírozási háttere?

Ahogy említettem, sajnos az uniós szabályozás miatt a támogatási előlegek igénylése szinte elhanyagolható mértékű volt. Ennek is betudható, hogy a beruházásokat a saját forrás mellett főleg hitelből tudták a kedvezményezettek megvalósítani. Emellett több bank kidolgozott - az Irányító Hatósággal (IH) együttműködve - az előlegek lehívását lehetővé tevő bankgarancia terméket. A támogatott beruházások minél szélesebb körének finanszírozása érdekében az IH folyamatosan együttműködik az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvánnyal (AVHGA). A hitelintézetek és a kezességvállaló szervezet hatékony együttműködése szükséges ahhoz, hogy minél kedvezőbb feltételekkel lehessen finanszírozni a gazdálkodókat, megalapozva ezzel a VP-s fejlesztés

terek megvalósítását. Az AVHGA kezességvállalása komoly segítséget jelent, mivel a bankok hitelezési kockázatának nagy részét átvállalja, ezáltal a banki finanszírozás olcsóbbá válik, az agrár-vállalkozások jobb feltételekkel és zökkenőmentesen juthatnak külső forráshoz. A hitelek mellett az AVHGA bankgarancia, vagy lízingügyletek esetében is vállal kezességet.

Meglepett ugyanakkor, hogy a kezességvállalás ellenére a pénzügyintézetek további, jelentős biztosítékokhoz kötik a hitelszerződést. Nem gondolom, hogy ez érdemben lendítene a beruházási hitelfelvételre, sőt túlzottan érzem. Számításaim szerint az EMGA és EMVA területalapú támogatások előfinanszírozása (pl. a SAPS és az AKG faktorálása) sok esetben könnyebb és olcsóbb megoldást jelent, mint a beruházási típusú finanszírozás. Van még hová javulnia tehát a banki kockázatkezelési módszertannak.

Lízingdíj-támogatás az új gépek és berendezések beszerzéséhez

Az agrárágazat hatékonyságának és termelékenységének növelése érdekében az Agrárminisztérium kiemelt figyelmet fordít a mezőgazdasági beruházások ösztönzésére, támogatására. A pénzügyi lízing hasznos finanszírozási eszköze e célok megvalósításának. Az agrártárca ezért - a hitelekhez kapcsolódó kamattámogatási programjain túl - újraindítja a mezőgazdasági vállalkozások által új gépek és technológiai berendezések lízingbe vételéhez kapcsolódó támogatási programját. A támogatás formája kamattámogatás, amely a lízing formájában megvalósuló beruházásokhoz kapcsolódhat abban az esetben, ha a lízing futamideje 36 hónap, és a futamidő végén a mezőgazdasági termelő megszerzi a lízingelt eszköz tulajdonjogát. A kamattámogatás mértéke a lízingdíj kamattartalmának 50 százaléka. Az ügyletekhez a kezességvállaló intézmények által nyújtott készfizető kezesség is kapcsolódhat, ezzel is segítve a beruházások megvalósulását.

A támogatási programra a 2019. évben 600 millió forint áll rendelkezésre. A vállalkozások támogatási kérelmeiket 2019. december 31. napjáig nyújthatják be a földművelésügyi hatáskörben eljáró megyeszékhely szerinti járási hivatalhoz. A támogatás részleteit a mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez, fejlesztéséhez nemzeti hatáskörben nyújtott kedvezményes hitel- és lízingdíj-támogatás igénybevételének részletes feltételeiről szóló 114/2008. (IX. 5.) FVM rendelet tartalmazza.

3

Milyen eszközökkel tudják előmozdítani a támogatott beruházások finanszírozását, a projektek megvalósítását?

Először is fontos hangsúlyozni, hogy a kormány számos lépést tett annak érdekében, hogy a pályázók beruházásaik megvalósításához minél magasabb támogatási összeget használhassanak fel. Ezt bizonyítja, hogy a támogatási intenzitás szinte minden vidékfejlesztési pályázat esetében - az uniós szabályok által biztosított lehetőségekhez mérten - a maximumon került meghatározásra. A kiépített és működtetett támogatási rendszer rugalmas. A kedvezményezetteknek lehetőségük van előlegigénylésre, valamint a megvalósítás során módosítani is tudnak a fejlesztés több pontján, műszaki tartalmán annak érdekében, hogy az elnyert forrásból valóban egy sikeres projekt jöhessen létre.

Az alapítványi kezességvállalás területi jellemzői

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) megkülönböztetett figyelmet fordít arra, hogy a vidéki, és főként az agrár-vállalkozások finanszírozásában segítséget nyújtó kedvezményes kezességvállalása az ország teljes területén hozzáférhető legyen a hitelfelvevő cégek számára. A bankokkal kiépített és folyamatosan bővülő együttműködés eredményeként lényegében az összes vállalati finanszírozást végző hitelintézeti fiókban igényelhető az alapítványi kezesség. Az alapítványi erőfeszítések és gyakorlati intézkedések pozitív hatása évről évre a számszerűsíthető eredményekben is megmutatkozott. A 2016. és 2017. év után 2018-ban is tovább emelkedett a kezességi ügyletek száma, illetve növekedett a kezességgel biztosított hitelösszeg. Az előbbi 2015-höz képest közel 70 százalékkal lett nagyobb 2018-ban, az utóbbi pedig megduplázódott ugyanebben az időszakban, és elérte a 240 milliárd forintot. A kezességgel biztosított átlagos hitelösszeg is folyamatosan növekedett: 2016-ban 16,6, 2017-ben 18,3, 2018-ban 20,9 millió forint volt. A hitel célja szerint vizsgálva a forgóeszköz jellegű hitelekhez kapcsolódó kezességvállalás aránya volt a legnagyobb. Ugyanakkor a Vidékfejlesztési Program megvalósításának előrehaladásával összhangban a támogatás előfinanszírozó és a beruházási hitelekhez igénybe vett kezesség szerepe növekedett. A kezességi ügyletek száma és a kezességgel biztosított hitelösszeg 2018-ban valamennyi régióban növekedett. Az Alapítvány kiemelkedő aktivitást mutat a mezőgazdasági termelésben kulcsfontosságú szerepet játszó régiókban. Ezt jelzi, hogy a kedvezőtlenebb helyzetű régiókban, így a dél-dunántúliban 55, a dél-alföldiben 41, a közép-dunántúliban 40, az észak-alföldiben 39 és az észak-magyarországiiban 34 százalékkal emelkedett a kezességgel biztosított hitelösszeg. A szóban forgó régiókban realizálódott a kezességi ügyletek mintegy két-harmada, illetve az alapítványi kezességgel biztosított hitelösszeg több mint 60 százaléka.

Soha senki ne legyen kiszolgáltatott

Van egy család a román határ melletti kis faluban, Gacsályon. Gazdálkodásuk mintaszerű. Két szakember – apa és fia – tudását nem csak a saját családi gazdaságukban kamatoztatják, hanem megosztják gazdatársaikkal is. Így gyarapszik a gazdaságuk, s a környékbelieké is. A fiatal gazdát, Kállai Zoltánt látogattuk meg.

A kezdetek mélyen a múltban gyökereznek. Így beszélt erről Kállai Zoltán.

– Mindig gazdálkodtunk. Azt hiszem dicsekvés nélkül állíthatom, hogy a családnak története egyúttal a gazdálkodásunk története is. Bizonyítja ezt, hogy a trianoni határ kétfelé vágta a családot, egyik fele a határ magyar részén maradt, a másik fele Romániába került. Bármennyire különböző körülmények voltak, az ottani rokonaink és mi is mára már komoly családi gazdaságot alakítottunk ki. A szüleim – bár kulákoknak nyilvánították őket – megmaradtak a mezőgazdaságnál, s az adott lehetőségek között igyekeztek valami kis pénzt szerezni. Akkor ez a háztáji gazdálkodás volt. A rendszerváltáskor kárpótlási jegyekkel licitált föld és a részarány tulajdon jelentette azt a szerény kiindulási alapot, amivel a mostani családi gazdaságot megalapoztuk. Én a nyíregyházi mezőgazdasági főiskolán már céltudatosan készültem, hétvégeken mindig hazajöttem és a gazdaságunkban dolgoztam. Végzés után természetesen, hogy haza vezetett az utam.

Hogyan kezdték a családi gazdaság kiépítését?
– Először a házunk udvarán tevékenykedtünk, majd egy felszámolási eljárás révén sikerült megvásárolni az áfész egyik felvásárló telepét. Ezt nevezhetjük már valamiféle központnak, ahol tároltuk, javítottuk a gépeket. Később, egy mezőgazdasági üzem felszámolásakor vásároltunk egy használt Zetor trak-

tort. 1996-ban jutottunk el odáig, hogy a nyíregyházi Primom Kisvállalkozás Fejlesztési Alapítvány segítségével vásároltunk egy MTZ traktort. Az alapítvány segített abban, hogy kedvezményes hitel igénybevételeivel, használt és új gépeket vásároljunk, vagyis folyamatosan fejlesszük a munkagép állományt. Mindig próbáltuk azokat az eszközöket előtérbe helyezni, amelyekkel másoknak is tudtunk dolgozni, mert a bérmunkával egyrészt sokkal rövidebb idő alatt térült meg a gép ára, másrészt folyamatos tudtuk tenni a gépek kihasználását. Az első nagyobb gépi beruházás 2003-ban történt, amikor a régi betakarító gépünket kicseréltük egy nagy teljesítményű vadonatúj New Holland kombájnra. Ettől kezdődően jelentősen megnőtt a kereslet a gépi szolgáltatásaink iránt. 2006-ban már beszerezhettük az első komolyabb New Holland traktorunkat. Pályázati lehetőséggel élve 2008-ban két újabb traktort vettünk, s ezt követően általában két évente növeltük a gépparkunkat. Annyira megnőtt a kereslet a gépi szolgáltatásaink iránt, hogy 2008-ban szükség lett egy másik nagy kombájnbeszerzésére is.

A gépi bérmunka integrációt, vagy csupán alkalmi szolgáltatásokat jelent?

– Nehéz kategorizálni. Nevezhetjük szerves fejlődés útján kialakult egyfajta integrációnak. Többet kaptak vissza kisebb földterületeket, amelyeken nehéz volt önálló gazdálkodást folytatni, nem csak a kellő szaktudás, hanem a megfelelő gépesítettség hiánya is arra ösztönözte az embereket, hogy valamiféle szolgáltatást vegyenek igénybe. Édesapám növényvédő szakmérnök, tehát adott volt az egyik legfontosabb feltétel, másrészt mi a kezdetektől foglalkoztunk gépi bérmunkával. Kialakult egy olyan együttműködés, ami elsősorban a vetésre, a növényvédelemre és a betakarításra terjed ki. Ugyanakkor egy másfajta igény is megjelent. A nagy kereskedő cégek felvetették, hogy mivel minket jobban ismernek, fogjuk össze a gazdálkodók input anyagok iránti igényét, s jutassuk el azokat a velünk kapcsolatban álló gazdákhhoz. Ma már 30-50 gazdasággal állunk kapcsolatban, van köztük 200 hektáros, de sok 5-10 hektáros is. Tervbe vettük és elindítottuk a terményfelvásárlást is. Tavalay nyertünk egy szárítóberendezés építésére vonatkozó pályázatot, de vissza kellett mondanunk, mert időközben az építőipari szakmun-

kák díja megduplázódott. Egyelőre marad a régi rendszer: a felvásárolt terményt összegyűjtjük és egyszerűen továbbértékesítjük.

Merre tart a saját családi gazdaságuk?

– A saját gazdaságunkat két irányba fejlesztjük: egyik a szántóföldi növénytermesztés, ami jórészt a szokásos búza-kukorica-olajosnövény vetésszerkezetet öleli fel, a másik, az almatermesztés. A családi gazdaságban összesen közel 300 hektárt művelünk. Ebből 50 hektár az erdő és 20 hektár a gyümölcsös. 2000-ben telepítettük az első komolyabb intenzív almaültetvényt. Amikor termőre fordult, elhatároztuk, hogy hűtőtárolót is építünk. Ezzel megszűnik a – gyümölcsstermelésre oly jellemző – piaci kiszolgáltatottság, illetve növekszik a hozzáadott érték. 2011-ben volt alkalom arra, hogy pályázatot adjunk be a hűtőipari beruházásra. Így 2014-ben sikerült zöldmezős beruházásként megvalósítani a 90 tonna hűtőtárolót, göngyöleg tárolóval, géptárolóval. Az intenzív alma ültetvénygazdálkodás nem csak azt jelenti, hogy öntözéssel, keresett fajtákkal, korszerű technológiával nagyobb értéket állítunk elő, hanem azt is, hogy ha kár keletkezik, akkor bizony jóval nagyobb érték pusztul el. Ez történt 2016-ban és 2017-ben. Mindkét évben a jég elverte a termést. 2015-ben 97%-ra becsülték a kárt, vagyis az egész termés elpusztult. De nem csak a közvetlen kár volt nagy, hanem ott állt a hűtőtároló is kihasználatlanul. Világossá vált, hogy az intenzív termelésből hiányzott egy fontos elem: a jégverés elleni védelem. Amikor lehetőség adódott, megpályáztuk a jégvédő létesítését szolgáló beruházás támogatását. Ekképp sikerült az ültetvényre hálót tenni, s egyúttal ahol még hiányzott, az öntözést pótolni. Megvalósult a biztonságos termelés, a nagy mennyiségű egységes áru előállításának valamennyi feltétele. Az adottságainkhoz képest átlagon felüli termést takarítunk be. És most folyamatban van a régebbi ötektáros ültetvény cseréje is. Még keresettebb, még szebb almafajták kerülnek az új ültetvénybe.

A gyümölcsstermesztés nagy gondja a kézi munkaerő hiánya. Hogy tudják ezt megoldani?

– Az almásban már folyamatos foglalkoztatás szükséges: a metszés, a gyümölcsritkítás, a jégvédő vi-

rágás utáni összezárása, ősszel pedig a betakarítás utáni ültetvénygondozás állandó munkát ad. A szedést alkalmi munkásokkal tudjuk megoldani. Eddig volt elég ember, de hogy a jövőben hogyan alakul, nem tudom. Tartunk tőle, hogy hiány lesz munkásokból. A gazdaságunkban 15 teljes munkaidőben foglalkoztatott ember dolgozik, szezonban pedig 30-40 ember talál háromhavi munkát.

Hogyan tudták finanszírozni ezt a jelentős fejlesztést?

– Időben felismertük, hogy a Tiszántúli Takarékszövetkezet, vagyis annak jogelődje, a legalkalmasabb finanszírozó partnerünk. A fedezet megteremtésében az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége döntő jelentőségű volt. Jellemző az együttműködésünkre, hogy a bank szakemberei kijönnek a gazdaságba, közösen áttekintjük a gazdálkodásunkat, megbeszéljük, hogy milyen finanszírozási lehetőségek adódnak, mit tanácsolnak, vállalható-e valamelyik pályázaton a részvétel, aztán közösen döntünk. Számomra fontos, hogy soha, sehol ne legyek kiszolgáltatott.

A további fejlesztésekről szólva Kállai Zoltán a következőket mondta.

– A legfontosabbnak azt tartom, hogy stabilizáljuk az eddig elért eredményeinket. Nem szándékozunk a kereskedelem felé mozdulni, rövid távon csupán annyit szeretnénk megvalósítani, hogy a szárító megépítésével elérjük, hogy a magunk, illetve partnereink által megtermelt termények tisztítását, szárítását magunk lássuk el, ne fizessünk ezért másnak. Tisztességes átvételi árakat biztosítunk a partnereinknek. Az almatermesztésben a hűtőtárolásnál maradunk, nem lépünk a kereskedelmi csomagolás területére. Ott szeretnénk megállni a helyünket, ahol a feltételeket már megteremtettük.

„A fedezet megteremtésében az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége döntő jelentőségű volt.”
Kállai Zoltán

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások alakulása 2018-ban

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet adatai szerint az agrárágazatot és a vidék fejlesztését támogató különböző konstrukciók keretében 2018-ban az év végéig összesen mintegy 670 milliárd forint támogatást fizettek ki a kedvezményezettek számára. Ez több mint 100 milliárd forinttal haladta meg az 2017. évi 565 milliárd forintos összeget. Az elmúlt évben az agrár- és vidékfejlesztési támogatások mintegy 80 százaléka, 536 milliárd forint származott európai uniós forrásból, 20 százalékát, azaz 134 milliárd forintot pedig a hazai költségvetés biztosította.

A közvetlen termelői támogatások 2018-ban hozzávetőlegesen 381 milliárd forintra rúgtak. Az így kiutalt összeg jellemzően területalapú támogatás formájában (55 százalék) és a zöldítési komponens keretében (23 százalék) jutott el a gazdálkodókhoz. A két fő jogcím mellett a termeléshez kötött állattenyésztési támogatások játszottak még kiemelkedő szerepet, illetve jelentős összeg került kifizetésre a szálal és szemes fehérjenövények termesztésének támogatására is.

A Vidékfejlesztési Program keretében folyósított támogatások - 2018-ban csaknem két-harmaddal növekedve - elérték a 175 milliárd forintot. Ezen belül mintegy 53 milliárd forint jutott az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedések végrehajtására, 44 milliárd forint a beruházási tárgyi eszközök beszerzésének támogatására, 19 milliárd forint pedig a vidéki térségek fejlesztésére. A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztését 12 milliárd forint; a Natura 2000; az állatjóléti és az ökológiai gazdálkodási célok megvalósítását külön-külön kb. 8 milliárd forint segítette. A mezőgazdasági kockázatkezelési célra csaknem 5 milliárd forintot fizettek ki. A Halászati Operatív Program alapján tavaly már nem történt kifizetés, a 2014-2020-as ciklushoz kapcsolódó Magyar Halgazdálkodási Operatív Programból viszont közel 3 milliárd forint támogatást folyósítottak a gazdálkodóknak.

A piaci és egyéb támogatások (például Magyar Méhészeti Nemzeti Program, iskolatej és iskola gyümölcs program, borászati ágazat segítése stb.) révén több mint 18 milliárd forint került elköltésre. A nemzeti támogatások különböző jogcímei (például átmeneti nemzeti támogatás; baromfi, sertés, tenyészkoca állatjóléti; állatbetegség megelőzési támogatás; agrárkárenyhítés; tanyafejlesztés; az agrárfinanszírozás kamattámogatása és kezesi díjtámogatása stb.) alapján összesen 91 milliárd forintot fizettek ki.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

A vidékért kezesszünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóstól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Hogyan zajlik az ügyintézés?

- A vállalkozás a pénzügyi intézményekhez nyújtja be finanszírozási igényét, a bank intézi a kezesség igénylését is, a vállalkozás közvetlenül nincs kapcsolatban az alapítvánnyal.
- Az alapítvány minden, a kkv-kat finanszírozó pénzügyi intézménnyel kapcsolatban áll, így szinte az összes kereskedelmi banknál, takarékszövetkezetenél, számos faktoring és lízing cégnél kérhető az alapítvány készfizető kezességi szolgáltatása.

Milyen ügyletekhez köthető a kezesség?

- Hitel, hitelkeret, kölcsön, többcélú hitelkeret
- Bankgarancia, bankgaranciakeret
- Faktoring
- Lízing

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Kezességvállalás kondíciói

- A finanszírozás futamideje: minimum 91 nap, maximum 25 év
- Az agrár-vállalkozások számára rendkívül kedvező díjakat kínál az alapítvány. A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza.
- Kezességvállalás mértéke: maximum 80 százalék

A vállalkozás kedvezőbb hitelfeltételek elérése érdekében jelezheti a pénzügyi intézményeknél, hogy igénybe kívánja venni a hitelhez az alapítvány készfizető kezességét.

- A kezességre való jogosultságról előzetesen is lehet tájékozódni az alapítványnál, és Kezesség Igérvény is igényelhető.
- Ehhez Kezességi Igérvény igénylő lap kitöltése szükséges, amely elérhető a www.avhga.hu weboldalon.
- A Kezességi Igérvény igénylő lap kitöltve postázható az AVHGA számára.
- Az alapítvány által kiállított Kezességi Igérvényt a vállalkozás lehetséges fedezeti elemként be tudja mutatni a pénzügyi intézményeknél a hitel felvételét megelőzően.

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

Mezőgazdasági beruházások és kezességvállalás

A 2017. növekedést követően mezőgazdasági beruházások teljesítményértéke 2018-ban is több mint 8 százalékkal bővült, és folyó áron megközelítette a 350 milliárd forintot. A tapasztalatok szerint az erős piaci verseny és az üzleti lehetőségek kiaknázása, továbbá a Vidékfejlesztési Programban elnyerhető támogatási források felhasználása a gazdálkodás korszerűsítésére és a hatékonyság növelésre serkenti az agrár-vállalkozásokat. Ezt tükrözik a hazai mezőgépi piac folyamatok is. A mezőgazdasági vállalkozók 2018-ban mintegy 175 milliárd forint értékben vásároltak új mezőgazdasági gépeket, amely kb. 15 százalékos növekedést jelent a 2017. évi forgalomhoz viszonyítva. Ezzel egyidejűleg a gépkatrészekre több mint 49 milliárd forintot fordítottak, amely kb. 11 százalékos emelkedés az előző évihez képest. A szóban forgó folyamatot a kedvező finanszírozási lehetőségek, így a hitelezés és a lízing egyaránt segítették. Szembetűnő, hogy mind több gazdálkodó alkalmazkodik ahhoz, hogy az időjárás szélsőségei gyakoribbá válása miatt sokszor korlátozott a munkavégzésre alkalmas időtartam. Így a nagyobb teljesítményű, jobb hatásfokú, a precíziós gazdálkodáshoz kapcsolódó gépek beszerzése kerül előtérbe, amelyet a munkaerőhiány is ösztönöz.

A 2019. évben, nem kis részben a VP megvalósítása révén további jelentős technológia-fejlesztés és teljesítménynövekedés várható az agrárszektorban. A beruházások bővülése az előrejelzések szerint több mint öt százalékos lesz, és azok éves értéke megközelítheti a 380 milliárd forintot. A fejlesztések megvalósítása a gazdálkodók saját forrásaira és hitelekre, illetve a

pályázati nyertesek esetében a támogatás felhasználására támaszkodik. Az agrárium beruházásainak finanszírozását jelentősen segíti az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes intézményi kezességvállalása, amely a projektek megvalósításának és fenntartásának hitelezésénél is igénybe vehető. A bankok számára az uniós támogatási környezet kiszámíthatóbbá tette a hitelkihelyezés feltételeit. A finanszírozó hitelintézetek sokszor a támogatási jogosultságok alapján döntenek. De alapvető fontosságú a partner ismerete, és a gazdálkodást hitelen bemutató pénzügyi kimutatás megléte is. Az AVHGA abban tud segíteni, hogy kezességvállalásával könnyebbé teszi a hitelhez jutást, például azzal, hogy a gazdálkodók hitelkérelmekor az esetleges fedezet hiány csökkenthető, vagy más fedezetek kiválthatók, a hitelért folyamodók kedvezőbb feltételekkel (nagyobb hitelösszeg, alacsonyabb kamat, hosszabb futamidő) juthatnak beruházási hitelfinanszírozáshoz. Ez főként a kevésbé szoros elszámolású kisebb gazdaságok, östermelők és pályakezdő fiatal gazdálkodók esetében lehet létfontosságú. Napjainkig több mint kétezer VP-s fejlesztési projekthez kapcsolódó hitelhez vállalt az AVHGA kezességet. A VP nyertes projektjeinek mintegy 24 százalékához kapcsolódik az alapítvány kezességvállalása, ami elengedhetetlen például a támogatások előfinanszírozásához, a támogatási források mielőbbi lehívásához. Ez utóbbinak az ad különös jelentőséget, hogy az erősödő piaci versenyben az időtényezőnek kiemelt szerepe van a vállalkozás jövője szempontjából.

Az élelmiszer-feldolgozó és borászati beruházások támogatása

A Vidékfejlesztési Programban meghirdetett a „Mezőgazdasági termékek értéknövelése a feldolgozásban” című pályázati felhívás a 2019. április 3-án záruló negyedik benyújtási időszakkal egyidejűleg felfüggesztésre került. Az összesen 50 milliárd forintos támogatási keretösszegű kiírás iránt élénk pályázói érdeklődés mutatkozott. A felhívásra mindösszesen 136 milliárd forint vissza nem térítendő támogatási igény érkezett be.

Az élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztéseit (új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek és kapacitások kialakítása, illetve a feldolgozó tevékenységet szolgáló épületek, építmények kivitelezése, az energiateljesítmény felhasználás ésszerűsítése) segítő első támogatási célterület esetében, amelyet 40 milliárd

forintos keretösszeggel hirdettek meg, a gazdálkodók kb. 110 milliárd forint támogatást igényeltek. A borászati üzemek fejlesztéseit (a szőlőfeldolgozáshoz, mustkezeléshez, bor-, pezsgő-, illetve habzó bor készítéséhez, kezeléséhez, tárolásához, érleléséhez és kiszerezéséhez kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek és kapacitások kialakítása, illetve a borászati tevékenységhez kapcsolódó épületek, építmények kivitelezése, az energiateljesítmény felhasználás korszerűsítése) támogatás másik - 10 milliárd forintos támogatást tartalmazó - célterületen mintegy 26 milliárd forint támogatási igény érkezett be. A támogatási kérelmek feldolgozása folyamatosan zajlik, a támogatási döntések közzétételére várhatóan 2019 második felében kerül majd sor.

Vízgazdálkodási beruházások támogatása

A VP „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” című pályázata a termelés biztonsága, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében a vízkészletekkel való fenntartható gazdálkodás előmozdítását, a takarékos öntözési technológiák elterjesztését ösztönzi. Egyúttal segíti a klímaváltozásnak ellenálló termelési módszerek bevezetését, illetve támogatja a felszíni és felszín alatti vízkészlet mennyiségi szempontból jó állapotba hozásához és/vagy a jó állapotának megőrzéséhez szükséges fejlesztéseket is. A megpályázható mintegy 49,5 milliárd forintos összegből az alábbi fejlesztések támogathatók:

- 1) Az öntözőberendezések vízellátását biztosító víz-visszatartási létesítmények építése.
- 2) Természetes vízszűrőmezők kialakítása.
- 3) Meglévő öntözőberendezések vízfelhasználási hatékonyságának javítása.

4) Meliorált mezőgazdasági utak kialakítása.

5) Új öntözőberendezések beszerzése és az öntözőberendezések energiafelhasználási hatékonyságának javítása.

Jelenleg a 2019. augusztus 1-jéig benyújtott pályázatok kerülnek majd együttes elbírálásra. Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás összege a mezőgazdasági termelők egyéni projektje esetén legfeljebb egymilliárd, kollektív projektje esetén pedig legfeljebb kétmilliárd forint lehet. Egy gazdálkodó több támogatási kérelmet is benyújthat, de egy pályázati szakaszban csak egyet. Az elnyert támogatás együttes összege nem haladhatja meg az igényelhető vissza nem térítendő támogatási összeg maximális értékét. A támogatás legmagasabb mértéke a közép-magyarországi régióban megvalósuló fejlesztésnél az összes elszámolható költség 40, más régiókban 50 százaléka lehet. A fiatal mezőgazdasági termelők számára 10 százalékponttal megemelt támogatási hányad jár. A kollektív módon végrehajtott projektek is 10 százalékponttal megemelt támogatási hányadra jogosultak.

A VP folyamatban levő pályázati kiírásai

- Borszőlőültetvény telepítés támogatása
- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért
- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeteti értékének növelését célzó beruházások
- Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- Erdősítés támogatása
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- Egyedi szennyvízkezelés
- Szolidáris gazdálkodás és közösség által támogatott mezőgazdaság
- A LEADER – Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása
- A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
- A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat működését szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt

A borszőlőültetvény-telepítés támogatása

Az Európai Unió 2016. január 1-jén új szőlőtelepítési engedélyezési szabályozást vezetett be, amely korlátozott mértékben lehetővé teszi a tagállamok számára a termelési potenciál növelését. Magyarország esetében ez évente mintegy 650 hektár új borszőlőültetvény telepítését teszi lehetővé. Az előbbieket alapján a Vidékfejlesztési Program borszőlőültetvény-telepítés pályázati konstrukciója keretében a borvidéki településeken támogatható a gazdálkodók új borszőlőültetvény telepítése, amelynek része az ültetvény művelésmódjának megfelelő támrendszer kialakítása is. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódó öntözési megoldások kialakítása ugyancsak támogatásban részesülhet. A rendelkezésre álló teljes támogatási összeg 4 milliárd forint. Egyéni projekt esetén maximum 75, kollektív projekt esetén legfeljebb 150 millió forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető. Az összes elszámolható költséghez képest a támogatás maximális mértéke általában 50, a közép-magyarországi régióban 40 százalékos lehet. A csoportos, illetve a fiatal mezőgazdasági termelők által megvalósított fejlesztések 10-10 százalékpontos többlettámogatásban részesülhetnek. A pályázatok beadásának következő szakaszhatára: 2019. június 14.

GARANCIA